

LUNDBERGS HJØRNE

Nyt hår!

DET er latterligt at være skaldet — men det er endnu mere latterligt at gøre noget for at undgå det.

Indtil nu har det oven i købet været forgæves. Der er angivet i hundrevis af garanteret ufejlbarlige midler — men ingen, der hjælper.

Man kan sætte farten på hårfaldet ned ved at sørge for ikke at have skæl i håret, men om noget middel, der kunne bringe håret tilbage på skaldede isser, har der aldrig været tale.

D. v. s. kvindelige kønshormoner har vist sig effektive — men virkede desværre ikke bare på håret. Så den løsning er forladt.

Men nu er der nyt håb for alle os, der gerne ville se det gro på de bare felter igen. De maskuline kønshormoner har vist sig at have en virkning.

Bare rolig, kære læseselskaber. Midlet kan ikke købes endnu. Lad mig ikke vække falske forhåbninger.

MEN for to store håb er der dog. Det er lykkedes et par amerikanske forskere at dyrke hår på en skaldet.

Ikke meget. Men det er der. Og det ville have været mere, hvis han var kommet under behandling tidligere, da flere af hans hårsække endnu var i live. Når de er døde, når de sidste tynde, usynlige hår er forsvundet — og der er gået et stykke tid endnu og hårsæcken også er væk — er der ikke mere at gøre.

Men indtil da ser det ud til, at de maskuline kønshormoner kan udrette miraklet, i det små. Papa og Klugman er kommet på metoden, mens de undersøgte disse hormoner virkning på huden i svirgt.

De brugte en salve med testosteron — og kunne berette om andre tegn på fornyelse af gammel hud. Men blandt andet begyndte altså håret i armhulen at vokse og blive tættere.

DERMED var det jo ikke sagt, at testosteron ville virke lige så i hovedbunden.

Tværtimod har det et helt andet rygte. For mens mænd mister hovedhåret, får de jo ofte mere hår på brystet.

Man har givet testosteronet ansvaret for begge dele — fordi fænomenene er så sjældne hos kvinder. Men der er nu nok en logisk fejl i det resonnement.

Almindelig skaldethed optræder jo først hos mænd, der er ude over den tid — omkring 20-årsalderen — hvor deres testikler producerer mest testosteron.

Det er da egentlig sært, at det skulle virke stærkest på hovedhåret i de svageste koncentrationer....

I hvert fald har nu Papa og Klugman fået håret til at vokse på adskillige skaldede forsøgspersoner. Men det har taget lang tid — selv om fotografierne viser en tydelig forskel, er det ikke løvmønstre, man har produceret.

DET værste ved den nye og uæstetlig spændende opdagelse er, at testosteronet heller ikke nøjes med at virke, hvor det bliver smurt på.

Det kan nemlig optages gennem huden. Og det betyder det — hvilket ikke er risikøst.

Man ved, at testosteron forværrer prostatakræft — og det er ikke udelukke, at det kan være med til at fremkalde den — og

den mere almindelige godartede forstørrelse af prostata.

Men der er andre risici. Testosteron virker også på salt- og vandstofskiftet. Tilbageholder væske i legemet, især for hjertepatienter et alvorligt minus.

Desuden kan testosteron påvirke en delvis del af det hormondominerede væv i testiklerne — fordi det virker på det overordnede centrum i hypofysen, som kommanderer testiklerne til at nedsatte produktionen

SÅ man må advare imod testosteronsalven. Den er for farlig.

Men kemikerne er nok på vej med løsningen. Man har i forvejen, ved små omændelser af molekylet, kunnet bevare andre virkninger af testosteron uden at få mere end en brøkdel af androgenvirkningen med. De såkaldte anabolika, som hjælper rekonescenscenter til hurtigere at genopbygge muskler og knogler, er skabt på grundlag af testosteronet.

Så en dag — forhåbentlig inden alt for længe, så vi har hårrydderne endnu — finder man nok et præparat, som kan give nyt hår til alle os, der ønsker os det.

Men det bliver hverken denne jul eller den næste. Stoffet skal ikke bare findes, det skal også gennemprøves — og det tager tid.

Men der er altså for to store håb. Eller måske lidt mere....

Breve fra en idealist

Id Ostenfelds personlige dokument om den subjektive sandhed

Id Ostenfelds nye bog »Dr. Tobias' filosofiske breve til en ung Ven« foregår det om at samle breve fra en ældre akademiker, der er for hæderlig og idealistisk til at kunne samarbejde med andre og derfor efter bitre skuffelser har trukket sig tilbage til en isoleret provinsby-tilværelse. I sin fredelige ensomhed har han beskæftiget sig med filosofi, og resultatet heraf foreligger i brevene, der åndfuldt, med mange prægnante formuleringer, tagtagelser, men som helhed på et noget lidt causerende måde behandler en række forskellige emner: bl. a. det religiøse urfænomen, Carlyle, moderne eksistentialisme, determinisme, og end natur, samtalekunst og dens etik, den fjerde evangelist.

Skønt emnerne er spredte, går der dog gennem de fleste breve en tråd, idet de er et forsøg på at formulere de filosofiske forudsætninger for en positivt engageret grundholdning til livet og fællesskabet med andre. Herunder må forfatteren tage stilling til den videnskabelige verdensopfattelse, som imidlertid er for snæver ved udelukkende at være mekanisk og analytisk. Den er tilstrækkelig til iagttagelse af livet og verden, men ikke til at leve i verden. Foruden den objektive videnskabelige sandhed må derfor findes en subjektiv sandhed, et totalt liv og dets vilkår som hvert enkelt menneske personligt erkender gennem

sine egne livserfaringer. Et sådant totalt liv ligger der gemt i kristendommen, som imidlertid gennem århundrederne er blevet forvandet til en lære og derved har fjernet sig fra livet.

Også eksistentialisterne har søgt den subjektive sandhed, men er endt i en principiel negativisme, som de i virkeligheden ikke selv kan leve efter. Den subjektive sandhed for dr. Tobias er blevet en tro på, at der findes en ukendt, men vældig magt, der arbejder stødt og i det skjulte bag alt, hvad der skæder, som har givet hvert menneske sin lille opgave i den større sammenhæng. Denne opgave fyres vi til, den må vi sige ja til og engagere os i, og når arbejdet er tilendebragt, vil vi se, at det allesammen gik, som det måtte gå.

Ud fra sine egne forudsætninger kan bogen ikke vurderes den må betragtes som et personligt dokument om den subjektive sandhed for dr. Tobias. Men hvis man mener, at også subjektive sandheder kan diskuteres, vil man finde kraftige argumenter mod mange af bogens grundtanker, og man kunne beklage, at disse næppe bliver berørt, skønt de utvivlsomt er den filosofisk kyndige forfatter bekendt.

Arne Thing Mortensen

Id Ostenfeld: DR. TOBIAS' FILOSOFISKE BREVE TIL EN UNG VEN. Nyt Nordisk, 128 sider, kr. 24,75.

SPECIEL INTERESSE:

— Jeg har fundet ud af, hvem den smarte fyr er, som har klikket så interesseret på os de sidste par dage. Han er firmaets nye rationaliserings-ekspert ..

(Fra tegneren Quists nye herlige »Kontorlive«, Samlerens forlag)

UDENRIGSORIENTERING

Kraftværk kan blive krigsårsag

Zambia kræver engelsk besættelse af Karibadæmningen, der ejes af Zambia og Rhodesia i fællesskab, men hvis kraftværk ligger på Ian Smiths oprørs-område

RHODESIA-KRISEN har forværet Storbritanniens forhold til en række afrikanske stater. På det afrikanske udenrigsministermøde forleden i den etiopiske hovedstad Addis Abeba truede 35 afrikanske lande med at afbryde de diplomatiske forbindelser med England, såfremt det hvide oprørsstyre i Rhodesia ikke var styrtet senest den 15. december. 9 af de pågældende lande er medlemmer af det britiske statssamfund.

Selv om det var de normalt højsttalende af de afrikanske ledere, der var toneangivende i Addis Abeba, er det givet, at Storbritannien vil møde betydelige vanskeligheder i store dele af Afrika, såfremt Ian Smiths regering får lov at be-

holde magten, uden at der sker noget, der viser resultater. Sanktionspolitikken er en langsomt virkende mekanisme — især hvis olietillførslerne ikke tages med ind i billedet. Det ser imidlertid ud til, at truslen om afbrydelse af de diplomatiske forbindelser, der bragtes frem på udenrigsministermødet, ikke er et egentligt ultimatum.

Imponerende ingeniør-værk

Således har Tanzanias president, Julius Nyerere, erklæret, at Storbritannien »i det mindste« burde overtage sikringen af det møgtige Kariba-kraftværk på grænsen mellem Rhodesia og Zambia, hvis et diplomatisk brud skulle undgås.

Dette kraftværk er kommet til at

spille en så stor rolle i den seneste fase af Rhodesia-krisen, at konsekvenserne af en eventuel sabotagehandling har forekommet uoverskuelige.

Det var naturligt nok Zambia, fra Kariba-værket, hvis »hjerter« der som direkte interesserer først bragte spørgsmålet om kraftværkets sikring frem. Værket, der er baseret på en 600 meter lang dæmning tværs over Zambesifloden, ejes af Rhodesia og Zambia i fællesskab. Floden udgør grænsen mellem de to lande.

Projektet er et af de dristigste ingeniørarbejder, der nogen sinde er blevet gennemført. Det tog fem år, og kraftstationen, der er bygget 200 meter under jorden og optager over en million kubikmeter, toges i brug i 1960, da placeringen ikke voldte de strategiske problemer, der nu har meldt sig Dengang var Syd-Rhodesia og Zambia begge en del af Den rhodesiske Efterskæring.

Det er kæmpet, der er blevet regnet med ved dette projekt. Selv dæmningen indeholder halvdanden million kubikmeter cement og har på toppen en afslættet motorvej med fire kørebane. Kraftstationens produktion er tre gange større end den øvrige samlede kraftproduktion i Zambia og Rhodesia. Det vandreservoir, der er en del af projektet, er verdens største kunstige sø i kraftværkets styrelse er begge lande repræsenteret.

Næststørste kobber-eksportør

Helt afgørende for den tilspidsede situation er den kendsgerning, at Zambia er verdens næststørste kobber-eksportør — og at denne industri helt er afhængig af styrimidlet i kraftstationen — ligger på den rhodesiske side af floden. Der har allerede været tilfælde af strykmabrydelse, som i forrige uge betød 44 timers nedskæring af arbejdet i minerne. Verdensprisen på kobber har vist en stigende tendens, bl. a. på grund af usikkerheden med hensyn til leverancerne fra Zambia.

Det førte til forsøg med store amerikanske transportflåde, der hver kan tage 25 ton, og såfremt situationen forværres, påtænker den zambesiske regering at leje 35 af den slags kæmpeflåde, der så skal sættes ind i en luftvej til havnebyen Dar Es Salaam i Tanzania.

Under forhandlingerne i forrige uge i Zambias hovedstad, Lusaka, mellem president dr. Kenneth Kaunda og den britiske koloniminister Arthur Bottomley sygte Kaunda om at få et engelsk tilslag om, at britiske tropper ville etablere en neutral zone omkring Karibaværket og derved sikre Zambias livsvigtige strømforsyning. Baggrunden for dette ønske var bl. a. den rhodesiske oprørs-premierminister Ian Smiths trusler om at ville sprænge dæmningen — og dermed kraftværket — i luften, såfremt man så britiske soldater nærmere

sig. Smith tilføjede, at der allerede var placeret sprængladninger i kraftværket, og man har vel lov i Zambia at gå ud fra, at såfremt dette er tilfældet, vil også andre påskud kunne anvendes for en sprængning.

Den britiske regerings tilbageholdenhed er en konsekvens af den kurs, man har valgt at følge i aktionen mod det ulovlige styre i Rhodesia. Men som en korrespondent til »Sunday Times«, der i Lusaka har haft en samtale med præsiden Kaunda, udtrykker det:

— Hvad skulle forhindere bare én eneste sabotør — ligegyldigt ud fra hvilket motiv — i at forpøse selv den mildeste, men alligevel helt tydelige sabotage i selve kraftstationen? En sådan handling ville øjeblikkeligt skabe en krigsårsag. I det tilfælde ville Kaunda være nødt til at handle, og Wilson ville ikke blot kunne se stillende til. Tropper et eller andet sted fra ville være nødt til at marchere ind — og så ville spillet i sandhed være i gang.

Beskyttelse af Kariba-dæmningen under en eller anden form synes umiddelbart at være en mindre og isoleret aktion i forhold til, hvad en sabotage mod kraftværket ville kunne sætte i skred.

OLE SMITH